

2. Ръкописът, наръченъ Giagolita Clozianus, защото едно време принадлежала на графа Cloz, отъ Триентъ. Той съдържа поучения отъ Св. Иоанна Златоуста, Св. Атанасия и Св. Епифания.

3. Палимпсестъ отъ Бояна, откритъ отъ Григоровича въ село Бояна при София; ръкописа е на пергаментъ отъ 4⁰ съдържа 109 страници.

Повидимо, въроятно е, че Евангелието било напълно пръведено отъ славянските апостоли. На всъкий случай, известно е, че всичката Библия била вече пръведена на старо-славянския езикъ къмъ края на XV вѣкъ. Споредъ Добровскиятъ, тя напълно била опубликована само около 1488 година, когато била напечатана Пражската чешска библия.

Ще споменемъ сѫщо за Болонския псалтиръ, който може да се отнесе къмъ XII вѣкъ.

4. Реймското Евангелие, известно подъ име „Texte du Sacre“, историята на което е любопитна. На тая, именно, книга, французските крале се кълнали при коронясвието имъ въ Реймсъ, до Революцията. Тоя ръкописъ билъ въ великолѣпна подвързия съ позлатени плочки, украсени съ драгоценни камъни. Когато Петър Великий дошелъ въ Реймсъ въ 1717 година, и му показали тоя драгоцененъ документъ, той призналъ, че Евангелието е написано по славянски. Въ време на французската революция „Texte du Sacre“ било откраднато, разбира се, за богатата подвързия. Дълго време то било изгубено, но, впослѣдствие, филолога Строевъ го намѣрилъ, макаръ и безъ подвързия. Прѣполагать, че ръкописа въсходи до XIV вѣкъ.

Учениците на Св. Кирилла и Св. Методия се появили въ България въ време на царь Симеона (890—927), въ епохата, която се разглежда като златенъ вѣкъ на българската литература. Тий распространявали христианската религия и съставлявали книги на старо-славянския езикъ. Самъ императоръ Симеонъ, който билъ въспитанъ въ Цариградъ, достигналъ такава степенъ образование, щото го наричали полугръкъ. Той прѣвъръти 135 проповѣди отъ Св. Иоанна Златоуста, подъ име